

Binnen de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken hebben de onderstaande fracties de behoefte vragen en opmerkingen voor te leggen aan de Minister van Buitenlandse Zaken over de geannoteerde agenda voor de informele Raad Buitenlandse Zaken van 22 april 2020 (Kamerstuk 21 501-02, nrs. 2149 en 2150) en het verslag van de extra Raad Buitenlandse Zaken van 3 april 2020 (Kamerstuk 21 501-02, nr. 2143). Deze vragen en opmerkingen zijn in aanvulling op de inbreng van de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken van 17 april 2020.

De voorzitter van de commissie,
Pia Dijkstra

De adjunct-griffier van de commissie,
Konings

Inhoudsopgave	blz.
I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties	2
Algemeen	2
Coronavirus	2
Oostelijk Partnerschap	3
Overige onderwerpen	4
II Antwoord / Reactie van de Minister	4
III Volledige agenda	4

I. Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Algemeen

De leden van de ChristenUnie-fractie hebben kennisgenomen van de geannoteerde agenda van de komende Raad Buitenlandse Zaken en van het verslag van het vorige overleg. Zij hebben naar aanleiding daarvan enkele vragen.

De leden van de SGP-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de geannoteerde agenda voor de informele Raad Buitenlandse Zaken van 22 april 2020. Zij hebben de volgende vragen.

Coronavirus

Repatriëring Nederlanders uit het buitenland

Ten aanzien van de repatriëring van EU-burgers die gestrand zijn in landen buiten de EU en als gevolg van coronamaatregelen nog niet terug kunnen keren, zouden de leden van ChristenUnie-fractie graag weten op welke manier de lidstaten op dit punt samenwerken. Ook willen zij weten welke rol de Europese Commissie hierin speelt. Worden landen waar zich EU-burgers bevinden door de Commissie namens de lidstaten benaderd of gebeurt dit vooral door lidstaten afzonderlijk? Hoe treedt Nederland hierin op?

Tevens vragen de leden van de ChristenUnie-fractie wat de situatie rond de repatriëring van Nederlanders uit Marokko is. Klopt het dat Nederlanders die ook een Marokkaans paspoort hebben, het land niet mogen verlaten? Hoe zit dit met Nederlanders die geen Marokkaans paspoort hebben? Krijgen zij wel toestemming? Klopt het dat andere landen zoals Zwitserland en Frankrijk er wel in geslaagd zijn landgenoten op te halen? Welke rol speelt de EU in deze situatie?

Wereldgezondheidsorganisatie (WHO)

De leden van de SGP-fractie vragen of de Minister bereid is in EU-verband te pleiten voor ruimhartige steun voor volwaardige participatie van Taiwan in de Wereldgezondheidsorganisatie.

Overig

In het verslag van de vorige videoconferentie van de EU-Ministers van Buitenlandse Zaken lezen de leden van de ChristenUnie-fractie dat Nederland het voorstel heeft gedaan voor een COVID-19-Fonds. Zij vragen hoe hierop gereageerd is en of dit fonds er gaat komen.

Verder begrijpen de leden van de ChristenUnie-fractie uit dit verslag dat de stap van de Hongaarse regering om het democratische proces voor

onbepaalde tijd op te schorten besproken is. Deze leden willen graag weten welke gevolgen deze stap heeft binnen de EU.

Tot slot willen de leden van de ChristenUnie-fractie graag een reactie van de Minister op berichten over de bron van de coronabesmetting.¹ Graag zouden deze leden van de Minister willen weten welke verklaring China officieel heeft gegeven voor de uitbraak van het coronavirus en hoe de Chinese autoriteiten van plan zijn in de toekomst het risico op verspreiding van dergelijke virussen van dier op mens te voorkomen.

De leden van de SGP-fractie vragen naar de mogelijke gevolgen van de coronacrisis voor het hergroeperen en de bestrijding van terreurgroepen zoals IS in Irak en Syrië. Wat betekent die ontwikkeling voor de Nederlandse en Europese inzet in dezen? In hoeverre klopt de berichtgeving door onder meer *Die Welt* dat met het coronavirus besmette migranten of vluchtelingen bijvoorbeeld vanuit Turkije naar de Europese oost- en zuidgrenzen of in Noord-Syrië geleid worden dan wel daar terechtkomen?² Is de Minister voornemens deze problematiek, maar ook het belang van goede medische voorzieningen in vluchtelingenkampen, expliciet te agenderen tijdens de Raad Buitenlandse Zaken?

Oostelijk Partnerschap

Wat het Oostelijk Partnerschap betreft zouden de leden van de ChristenUnie-fractie graag willen weten welke hervormingen de Europese Unie precies vraagt van de landen van het Oostelijk Partnerschap en wat daarmee beoogd wordt. Ook willen zij weten hoeveel steun de EU aan elk van deze landen geeft en wat de doelstelling van die steun is. Kan de Minister een overzicht per land geven van de verleende steun en ook per land welke hervorming precies gevraagd wordt? Hoe wordt beoordeeld wanneer een hervorming al dan niet is doorgevoerd?

De leden van de SGP-fractie hebben vernomen dat het kabinet de Kamer op 24 april een BNC-fiche hoopt te doen toekomen over de Mededeling «Het beleid inzake het Oostelijk Partnerschap na 2020: de weerbaarheid versterken – een Oostelijk Partnerschap dat iedereen ten goede komt». Toch deelt het kabinet reeds een appreciatie van de mededeling. Hoe beoordeelt de Minister de vooruitgang dan wel het behalen van de «20 resultaten tegen 2020»? Welke verdere, concrete resultaten wil Nederland dat Georgië, Moldavië, Oekraïne en Armenië de komende jaren boeken op het vlak van rechtsstaat en corruptiebestrijding? Welke concrete criteria bepleit het kabinet om te bepalen dat uitblijvende voortgang moet leiden tot herziening van assistentie en steun(pakketten)? Waarom acht de Minister «vergroening» van het Oostelijk Partnerschap van groot belang, en wat zijn volgens hem de bij deze doelstelling wenselijke beleidsinterventies en/of budgetintensiveringen?

De leden van de SGP-fractie constateren dat het aantal ondernemingen dat vanuit Georgië naar de EU exporteert, is gestegen met 46%, vanuit Moldavië met 48% en vanuit Oekraïne met 24%. Dit weerspiegelt inderdaad de voordelen van het Oostelijk Partnerschap. De leden van de SGP-fractie vragen de Minister inzichtelijk maken wat de toename is van

¹ Washington Post, 14 april 2020, «State Department cables warned of safety issues at Wuhan lab studying bat coronaviruses» (<https://www.washingtonpost.com/opinions/2020/04/14/state-department-cables-warned-safety-issues-wuhan-lab-studying-bat-coronaviruses/>) en NOS.nl, «**VS onderzoekt eventuele rol van instituut in Wuhan bij corona-uitbraak**» (<https://nos.nl/artikel/2330667-vs-onderzoekt-eventuele-rol-van-instituut-in-wuhan-bij-corona-uitbraak.html>).

² Die Welt, 14 april 2020, «Erdogan schickt wieder Tausende Flüchtlinge in Richtung EU» (<https://www.welt.de/politik/ausland/article207235667/Tuerkei-Erdogan-schickt-wieder-Tausende-Fluechtlinge-in-Richtung-EU.html>).

de Nederlandse export naar, en handel met, deze landen. Een belangrijk onderdeel van het toekomstige Oostelijk Partnerschap is de doelstelling om «samen te werken aan een robuuste digitale transformatie». De leden van de SGP-fractie beamen het belang van samenwerking in dezen, ook met het oog op veiligheid en weerbaarheid tegen digitale inmenging of ontwrichting vanuit derde landen. Zij vragen of in het kader van het Oostelijk Partnerschap gestreefd wordt naar samenwerking en afspraken op het vlak van, bijvoorbeeld, de ontwikkeling en uitrol van een 5G- of toekomstige 6G-technologie.

Overige onderwerpen

Turks-Griekse grens

De leden van de ChristenUnie-fractie hebben kennisgenomen van berichten dat de Turkse overheid opnieuw vluchtelingen die in Turkije verblijven naar kustplaatsen brengt met de kennelijke bedoeling dat deze mensen een overtocht naar de Griekse eilanden gaan maken.³ Kan de Minister deze informatie bevestigen? Als deze informatie klopt, hoe vindt hij dat de EU op deze situatie moet reageren? Gaat hij dit aan de orde stellen tijdens de Raad Buitenlandse Zaken? Wat zegt deze ontwikkeling over de gesprekken die nog gaande zijn tussen Turkije en enkele lidstaten over de uitvoering van de EU-Turkijeverklaring?

II. Antwoord/reactie van de Minister

III. Volledige agenda

Geannoteerde agenda informele Raad Buitenlandse Zaken van 22 april 2020 (videoconferentie), brief van de Minister van Buitenlandse Zaken, S.A. Blok, d.d. 15-04-2020.

Addendum geannoteerde agenda informele Raad Buitenlandse Zaken van 22 april 2020 (videoconferentie), brief van de Minister van Buitenlandse Zaken, S.A. Blok, d.d. 16-04-2020.

Verslag van de extra Raad Buitenlandse Zaken van 3 april 2020 (videoconferentie), brief van de Minister van Buitenlandse Zaken S.A. Blok, d.d. 7-4-2020.

³ Die Welt, 14 april 2020, «Erdogan schickt wieder Tausende Flüchtlinge in Richtung EU» (<https://www.welt.de/politik/ausland/article207235667/Tuerkei-Erdogan-schickt-wieder-Tausende-Fluechtlinge-in-Richtung-EU.html>).